

Drastische herziening van biomassaverbranding en biobrandstoffen in EU Richtlijn hernieuwbare energie noodzakelijk

Om klimaat, natuur en toekomst Europese burgers te beschermen

Position paper Europese milieu- en natuurorganisaties voor Trilogen revisie Richtlijn hernieuwbare energie (RED), november 2022

Op dit moment onderhandelen partijen over de Richtlijn hernieuwbare energie (RED). Europese milieu- en natuurorganisaties roepen de Europese onderhandelende partijen op om deze zeer belangrijke wetgeving op een zodanige manier te herzien dat deze de Europese burgers maximaal ten goede komt en de Europese klimaatdoelstellingen, de voedselvoorziening, de bossen, de natuur en volksgezondheid beschermt in plaats van schade toebrengt. We roepen de Europese beleidsmakers op om ervoor te zorgen dat hun reactie op de energiecrisis de klimaat- en biodiversiteitscrisis niet verergert. We vragen hen om op korte termijn de op bio-energie gebaseerde "klimaatoplossingen" te stoppen. Dit soort schijnoplossingen blokkeert ook op de lange termijn de energietransitie van de EU.

Om consistent te zijn met de ambities van de Europese Green Deal, de klimaatdoelstellingen van de EU en hetgeen wetenschappers aangeven over de klimaat- en biodiversiteitscrisis, moet de herziening van de RED zorgen voor:

- stopzetting van subsidies en stimuleringsmaatregelen door overheden voor het verbranden van bosbiomassa voor energie, en
- uitfasering van op gewassen gebaseerde biobrandstoffen.

Aanbevelingen van NGO's:

Als we kijken naar de huidige standpunten van de Europese Commissie, Europees parlement en Europese Energieraad van energie- en klimaatministers, en kijken naar wat er nu op de onderhandelingstafel van de trilogen van de RED ligt, dringen we (binnen dit gegeven kader) bij de onderhandelende partijen op het volgende aan:

Bosbiomassa

1. Stop stimuleringsmaatregelen voor energie uit primaire houtachtige biomassa (PHB, dit is onbewerkt hout dat rechtstreeks uit het bos wordt gehaald). Benut de vrijkomende subsidies om Europese burgers die het nodig hebben, te helpen hun energierekeningen te betalen, hun woningen te isoleren en om beter bosbeheer en écht schone hernieuwbare energiebronnen zoals geothermie, zonne- en windenergie, te realiseren. Zie tekst amendement Europees parlement tot wijziging van artikel 29, lid 1, 6 en 11 van de concept RED.

2. Steun de oproep van het Europees parlement om het meetellen van energie uit primaire houtachtige biomassa (PHB) bij Europese doelstellingen voor hernieuwbare energie te beperken en af te bouwen. Stel het maximum in op het niveau van 2017 (het laatste jaar met goed beschikbare gegevens over het gebruik van PHB). Pas daarbij een afbouwfase toe met een algehele stop in 2027 op het meetellen van PHB voor de klimaatdoelstellingen. Zie tekst Europees parlement tot wijziging van artikel 29, lid 1, 6 en 11; en artikel 33.4(e) van de concept RED.

3. Zorg ervoor dat de definitie van PHB wetenschappelijk is onderbouwd (volgens de erkende definitie van het Europese Joint Research Center) en **z nder uitzonderingen of mazen in de wet**¹. Zo kan de definitie worden gehandhaafd en weten investeerders wat ze kunnen verwachten. Zie: Artikel 2.2.22e 47ab van de concept RED.

4. Stel het cascadeprincipe vast via een gedelegeerde wet of ten minste een Europese uitvoeringshandeling om een vergelijkbare, strikte toepassing van het cascadeprincipe in de hele EU te garanderen. Zo wordt meer toegevoegde waarde en koolstofopslag in de houttoeleveringsketens van de EU gerealiseerd dan met opwekking van bio-energie. Zie: tekst Europees parlement Art 3.3. van de concept RED.

5. Sluit natuurlijke bossen, oerbossen en wetlands uit van gebieden waar biomassa wordt gewonnen. Zo wordt voorkomen dat hout afkomstig uit deze gebieden die rijk zijn aan biodiversiteit en koolstof, wordt gebruikt voor biomassaverbranding. Zie: tekst Europees parlement Artikel 29.3, 29.4 van de concept RED .

Op gewassen gebaseerde biobrandstoffen

1. Een lagere, meer realistische doelstelling voor hernieuwbare energiebronnen in het vervoer. Zo wordt voorkomen dat het gebruik van niet-duurzame brandstoffen, zoals biobrandstoffen voor gewassen, wordt gestimuleerd. We pleiten ervoor om tegen 2030  lle op gewassen gebaseerde biobrandstoffen uit te faseren en een lager doel hernieuwbare energie voor al het vervoer vast te stellen. Dit lagere doel wordt vastgesteld op 8% hernieuwbare energie, en is uitsluitend gebaseerd op geavanceerde biobrandstoffen, electriciteit van hernieuwbare energie en hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong (RFNBO's). Het voorstel van de Raad voor het doel hernieuwbare energie in transport is vastgesteld op 13% en weerspiegelt het voorstel van de Europese Commissie (EC). Dat is realistischer dan het standpunt van het Parlement dat nog hoger is, namelijk 16%. Zie voorstel EC van Artikel 25.1 (a).

2. Geleidelijke uitfasering van alle biobrandstoffen op basis van gewassen en een onmiddellijke uitfasering van biobrandstoffen op basis van palm- en sojaolie. We bevelen de Raad aan om het standpunt van het Parlement over een onmiddellijke afschaffing van palm- en sojaolie te aanvaarden. Tegelijkertijd is het noodzakelijk om het palm- en soja-deel af te trekken van de voedsel- en veevoermaximum, en het maximum geleidelijk terug te brengen tot nul in 2030. Zie concept RED tekst Europees parlement Art. 26 par. 2.

3. Toepassing van het cascadeprincipe voor het gebruik van geavanceerde en op afval gebaseerde biobrandstoffen. We raden sterk aan terug te keren naar de eerdere streefniveaus die zijn vastgesteld door de RED voor deel A en deel B van bijlage IX, en om vast te houden aan de door de Europese Commissie voorgestelde wijziging van Bijlage V. Dit zorgt ervoor dat het cascadeprincipe beter wordt nageleefd. Zie tekst voorstel EC mbt tekst Bijlage V.18 .

---

¹ De uitzonderingen in het huidige voorstel betreffen hout afkomstig van het brandveilig maken van bossen, van het bestrijden van ziekten en plagen, en van stormschade. Onder de noemer van deze uitzonderingen vindt nu kaalkap van bossen plaats voor de oogst van hout voor de productie van houtpellets.

Algemeen: **bij sortering van gemengd afval is het noodzakelijk om fossiele materialen te verwijderen.** Dit zorgt ervoor dat alleen energie uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen als hernieuwbaar wordt beschouwd en ondersteund. Ref: EP-tekst Artikel 29.1.2. .

RePowerEU (RED IV): **het is belangrijk om ervoor te zorgen dat er zgn. no-go gebieden voor biomassa zijn.** Zowel voor stookinstallaties als productie- en winningsgebieden. Doel is te garanderen dat alle normale milieuvorzorgsmaatregelen van toepassing zijn op biomassaprojecten. Dergelijke projecten kunnen zeer problematisch zijn in termen van klimaat en/of biodiversiteit en kunnen niet op dezelfde manier worden behandeld als projecten als wind en zon.

Context

Beeïndigen directe en indirecte stimuleringsmaatregelen

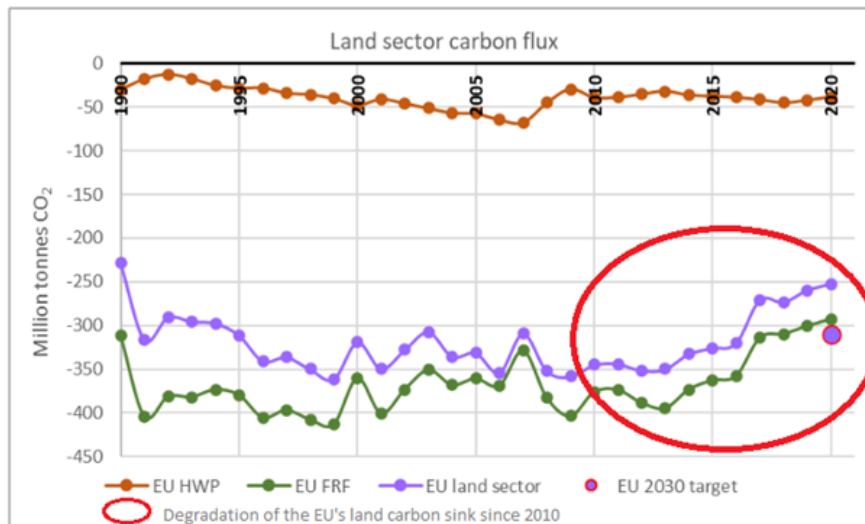
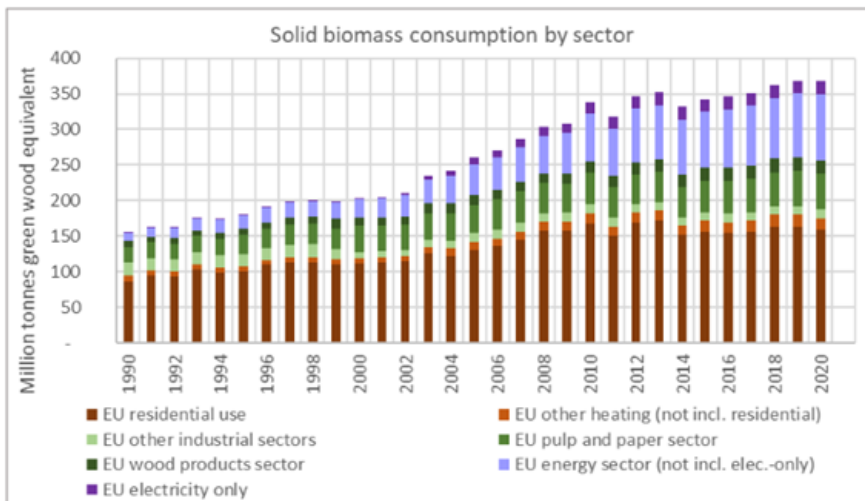
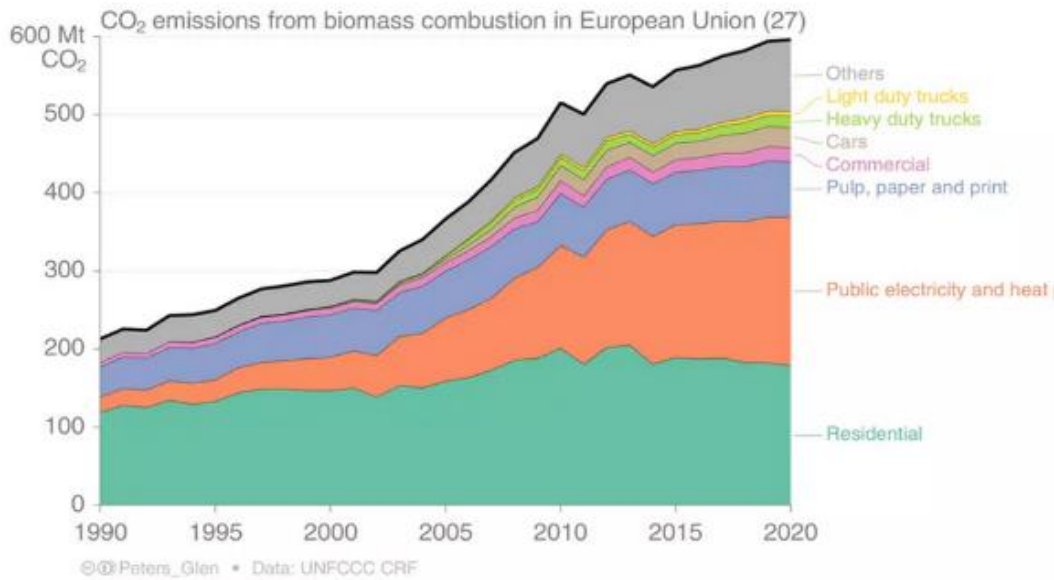
Volgens de huidige Europese stimuleringsmaatregelen voor biomassa uit de Richtlijn hernieuwbare energie (RED), betalen de meeste lidstaten bedrijven om hout en landbouwgewassen te verbranden om energie te produceren. Dit gebeurt hetzij direct via overheidssubsidies, hetzij indirect via andere prikkels. Een indirecte prikkel is bijvoorbeeld het vrijstellen van energiebedrijven van het kopen van koolstofkredieten voor hun aanzienlijke CO₂ uitstoot (zgn. nultarief voor biomassaverbranding bij het CO₂ emissiehandelssysteem, ETS). **Deze steun voor bio-energie heeft de samenleving in de hele EU in 2018 meer dan € 20 miljard gekost.** Zie [onze eerdere standpuntnota over de stimuleringsmaatregelen voor biomassaverbranding in de RED](#) met meer informatie over de schadelijke gevolgen.

Stoppen extra CO₂-uitstoot, biodiversiteitsverlies en gezondheidsschade

Deze stimuleringsmaatregelen in het kader van de RED om bosbiomassa en landbouwgewassen te verbranden voor energie, zijn tegelijkertijd schadelijk voor de klimaatdoelstellingen van de EU, onze gezondheid en onze natuur. **Energiebedrijven aanmoedigen om bossen en gewassen te verbranden tijdens een klimaatcrisis moet stoppen.** Deze prikkels brengen schade toe aan bossen in Europa en daarbuiten. Deze stimulering zorgt voor **enorme extra CO₂-uitstoot** (zie onderstaande grafieken) en veroorzaakt **aanzienlijke luchtvervuiling** en **ondermijnt het vermogen van bossen om hun functies als koolstofopslag, lucht- en waterzuivering en hotspots voor biodiversiteit te vervullen.**

Antwoord op wereldwijde voedselcrisis

Een vermindering van op gewassen gebaseerde biobrandstoffen is een belangrijk antwoord op de ongekende wereldwijde voedselcrisis die miljoenen mensen op de rand van de hongerdood brengt en nog veel meer in ernstige voedselarmoede. De voedselprijzen, die al hoog waren, schoten omhoog in de nasleep van de Russische invasie van Oekraïne. Recorddroogtes in heel Europa en andere delen van de wereld zullen de crisis alleen maar vergroten. **Het is daarom van cruciaal belang om af te stappen van het verbranden van gewassen voor brandstoffen en te focussen op schone alternatieven. Het gaat met name hernieuwbare elektriciteit in elektrische voertuigen voor de wegsector en groene waterstof en e-fuels (synthetische brandstoffen) voor de luchtvaart en scheepvaart waar elektrificatie een grotere uitdaging is.**

Ondertekenende organisaties

1. Biofuelwatch (GB)
2. BirdLife Europe (EU)
3. Bond Beter Leefmilieu (BE)
4. Canopée (FR)
5. Comité Schone Lucht (NL)
6. Deutsche Umwelthilfe (DE)
7. Ei polteta tulevaisuutta - kampanja-Finland (FI)
8. Euronatur (EU)
9. Fern (EU)
10. FOCUS Association for Sustainable Development (SI)
11. Fridays for Future Estonia (EE)
12. Friends of Irish Environment (IE)
13. Green Impact (IT)
14. Green Squad (HR)
15. Green Transition Denmark (DK)
16. Instytut Spraw Obywatelskich (PL)
17. Leefmilieu (NL)
18. Luonto-Liitto (FI)
19. Mobilisation for the Environment (NL)
20. NABU (DE)
21. NATURAL RESOURCES DEFENSE COUNCIL (US)
22. Oxfam - International
23. PFPI (US)
24. Rainforest Foundation Norway (NO)
25. Robin Wood e.V. (DE)
26. Save Estonia's Forest (EE)
27. Stichting Natuurbelang Nederland (NL)
28. The Friends of Fertő lake Association (HU)
29. Transport & Environment (EU)
30. VšĮ Žiedinė ekonomika (LV)
31. WOLF Forest Protection Movement (SK)
32. ZERO - Associação Sistema terrestre Sustentável (PT)
33. Zero Waste Europe (EU)

